

Adreça: Pg. Pujadas, s/n - Pg. Picasso, s/n - Pg. Circumval·lació, s/n – C. Wellington, s/n

Projecte que li afecta:

Modificació del Pla d'Usos de Ciutat Vella.

Nivell de protecció:

– Tenen protecció urbanística els edificis i elements següents:

- Portes d'accés: Nivell: B
- Museu de Zoologia (Antic Restaurant): Nivell: B
- Font dels Nens: Nivell: B
- Hivernacle: Nivell: B
- Museu Martorell: Nivell: B
- Umbracle: Nivell: B
- Monument a Aribau: Nivell: B
- Cascada: Nivell: B
- Monument al General Prim: Nivell: B
- Antic Palau del Governador (ara Institut d'Educació Secundària Verdaguier): Nivell: A
- Església: Nivell: A
- Escultura "Desconsol": Nivell: B
- Parlament: Nivell: A
- Font de "La Dama del Paraigua": Nivell: B
- Casa dels Lleons: Nivell: C
- "El Castell": Nivell: C

- Portes d'accés: Nivell: B
- Museu de Zoologia (Antic Restaurant): Nivell: B
- Font dels Nens: Nivell: B
- Hivernacle: Nivell: B
- Museu Martorell: Nivell: B
- Umbracle: Nivell: B
- Monument a Aribau: Nivell: B
- Cascada: Nivell: B
- Monument al General Prim: Nivell: B
- Antic Palau del Governador (ara Institut d'Educació Secundària Verdaguier): Nivell: A
- Església: Nivell: A
- Escultura "Desconsol": Nivell: B
- Parlament: Nivell: A
- Font de "La Dama del Paraigua": Nivell: B
- Casa dels Lleons: Nivell: C
- "El Castell": Nivell: C

- Portes d'accés: Nivell: B
- Museu de Zoologia (Antic Restaurant): Nivell: B
- Font dels Nens: Nivell: B
- Hivernacle: Nivell: B
- Museu Martorell: Nivell: B
- Umbracle: Nivell: B
- Monument a Aribau: Nivell: B
- Cascada: Nivell: B
- Monument al General Prim: Nivell: B
- Antic Palau del Governador (ara Institut d'Educació Secundària Verdaguier): Nivell: A
- Església: Nivell: A
- Escultura "Desconsol": Nivell: B
- Parlament: Nivell: A
- Font de "La Dama del Paraigua": Nivell: B
- Casa dels Lleons: Nivell: C
- "El Castell": Nivell: C

– Les actuacions als edificis i elements ressenyats respondran als criteris establerts a cadascuna de les fitxes individuals.

Font: Robert.

Projecte original: Josep Fontseré i Mestres, m. d'obres.

Època: Convocatòria del concurs: 1871

Estil:

Ús Original: Parc

Descripció:

El Parc de la Ciutadella és el primer parc urbà gestionat per l'Ajuntament de Barcelona. El seu nom prové del fet d'estar emplaçat sobre bona part dels terrenys ocupats per la ciutadella militar construïda per ordre de Felip V a la ciutat derrotada el 1714, després de la guerra de Successió. Esdevinguda símbol de l'opressió borbònica, se n'intentà l'eliminació en diversos moments constitucionals del segle XIX. La fortalesa fou cedida a la ciutat el 1869 pel general Prim, amb la condició que els terrenys fossin destinats a parcs i jardins.

L'Ajuntament convocà un concurs de projectes el 1871 per tal de procedir a l'ordenació del parc, concurs declarat desert dues vegades, per bé que a la segona el jurat esmenta com els millors els projectes presentats pel mestre d'obres Josep Fontseré i Mestres i per l'arquitecte italià Carlo Macchiachini. Finalment s'encarregà al primer la realització del Parc sota la supervisió dels arquitectes Antoni Rovira i Trias i Elies Rogent. Fontseré havia presentat el seu projecte sota el significatiu lema "Los parques son a la ciudad lo que los pulmones al cuerpo humano", i resolía molt encertadament l'enllaç del Parc tant amb la ciutat vella com amb l'Eixample, ubicant els accessos encarats a importants vies d'aquests nuclis i col·locant de forma adequada entre la trama medieval i el Parc la urbanització del Born, operació immobiliària que ajudà a finançar les obres.

El conjunt s'organitza a partir d'avingudes que es prolonguen des del passeig Sant Joan i des de l'avinguda Marquès de l'Argentera, i Fontseré preveia un punt central destinat a un palau de la Indústria i les Belles Arts. Les diferents zones arbrades s'organitzen de formes diferents, amb enjardinament a l'anglesa, a la francesa, o amb elements d'aigua (cascada i llac), i d'altres es destinen a acollir equipaments culturals i de lleure. D'aquesta primera etapa d'urbanització són la tanca amb les reixes, les portes i els fanals de ferro, l'Umbracle, l'Hivernacle i diferents monuments, com la Font dels Nens, la Dama del Paraigua, el monument a Prim o el d'Aribau, ubicat dins un espai balustrat i elevat que es configura com un indret destacat; són també d'aleshores alguns elements de jardineria i complementaris, entre els quals destaca la Cascada. Quan el Parc era en ple procés de construcció es prengué la decisió d'ubicar-hi la gran Exposició Universal de 1888, i és aleshores quan es dona l'empenta decisiva a la urbanització, traslladant definitivament les tropes a casernes i decidint de mantenir els edificis principals de la plaça militar: el Palau del Governador, l'Església i l'Arsenal.

En el projecte de l'Exposició hi treballaren Antoni Rovira i Trias i després Rogent, que en fou el director definitiu. Del conjunt d'edificis bastits ex-professo per a l'exposició, fins i tot fóra del Parc, només es conserva el Café-Restaurant. Després de l'Exposició es realitzaren algunes obres incoherents, quan ja el conjunt acollia bàsicament instal·lacions per a l'esbarjo popular, mentre continuava la col·locació als jardins de diverses estàtues, i es començava a acollir una col·lecció de feres, embrió de l'actual zoològic. El 1917 començà una nova etapa amb la formació, segons projecte de J.C.N. Forestier i sota la direcció de Nicolau M. Rubió i Tudurí, dels actuals jardins de la Plaça d'Armes, que completen la imatge que va tenir el parc fins als anys seixanta en què, sota l'alcalde Porcioles, es donà un gran impuls al parc zoològic multiplicant-ne l'extensió per cinc.

Font: Fitxa del Catàleg de Patrimoni Arquitectònic de l'Ajuntament de Barcelona.